

ἀργιού Κῶς. γ) Τὸ διὰ ποικίλων καρυκευμάτων γεμι-
θὲν παχὺ ἔντερον τοῦ χοίρου, ὅπερ οἱ χωρικοὶ τρώγουν
τὴν Πέμπτην τῆς Τυροφάγου Νίσυρ. Συνών. νικήτας. 2)
Γέμισμα 1β, δ ἰδ., Κάρπ. — Λεξ. Δημητρ.: Πολὺς δ
γέμος καὶ παραβύθιζε τὸ καῖκι Λεξ. Δημητρ. || Φρ.
Τοῦ ἔμου του (τῆς αὐτῆς χωρητικότητος· ἢ φρ. τὸ πρῶ-
τον ἐλέχθη ἐπὶ τῆς ἀνταλλαγῆς ἀγγείων διὰ γεννημάτων
ποσότητος, μετὰ τὴν ἀπαιτουμένην διὰ τὴν γεμίση τὸ πρὸς
ἀνταλλαγὴν ἀγγεῖον) Κάρπ. β) Τὸ ἐσωτερικὸν γέμισμα τοῦ
σάγκατος Ρόδ. 3) Ἡ μεγάλη καρποφορία, ἡ ἱκανοποιητικὴ
ἐπὶ πόσιν εἰς καρπὸν διαφόρων δένδρων Πελοπν. (Ἀνδρουῖς.
Βασαρ. Γαργαλ. Γύθ. Κάμπος Λακων. Καρδαμ. Κίτ. Κοπαν.
Λεῦκτρ. Μάν. Μεσσ. Πραστ. Σαηδόν. Σιδηρόκ.) Τσακων.
Μέλαν.): Οἱ συκιές, πού παρουσίαζαν πολὺ γιόμο, τώρα
ἔχουν λιγοστὰ σύκα Βασαρ. Οἱ-γ-ἐλιές ἔχουσι μεγάλο γιό-
μο ὁφέτου Κίτ. Δέκα γινάματα κάνει 'ς τὸ γιόμο τὸ περι-
βόλι (γίναμα=ποσότης τριακοσίων ὀκτάδων ἐλαιῶν) Κάμ-
πος Λακων. Ἡ ἐλιά ἔχει ἀφύσικο γιόμο αὐτόθ. Εἶναι
γιόμος ὁφέτος Πραστ. Ἐχει ἓνα γιόμο φέτος ἢ στα-
φίδα - τὸ ἀμπέλι - οἱ-γ-ἐλιές Μεσσ. Νὰ ρᾶρε γιόμο σάτσι
οἱ ἀχρᾶε! (νὰ ἰδῆς γέμισμα, καρποφορίαν ὁφέτος οἱ ἀχλα-
διές!) Μέλαν. Συνών. βεντέμα, σοδεῖα. 4) Ἡ εὐρωστία
Πελοπν. (Ἀρκαδ.): Τί γιόμο ἔχει! (πόσον εὐρωστος εἶναι!)
5) Γέμιση 3, δ ἰδ., Λέσβ. Πάρ. Σχιν. Χίος—Λεξ. Βάιγ.
Βλαστ. 364: "Οχι 'ς τὸ γέμος, ἀλλὰ 'ς τὸ λίγος πρέπει νὰ
κόφτεται κάθε ξύλο, γιὰ νὰ μὴ σαπίζη Πάρ. 'Σ τὸ γέμος
τοῦ φεγγαριῦ Χίος. Νά 'ναι 'ς τὸ γέμος του τὸ φεγγάρι,
νά 'ναι καλόφενγα Σχιν. || Φρ. 'Σ τὸ γέμος, 'ς τὸ λίγος
(κατὰ τὴν περίοδον τῆς πανσελήνου καὶ τῆς νέας σελήνης,
ἐπὶ σπανίων περιπτώσεων) Πάρ. Συνών. φρ. 'Σ τὴ χάση
καὶ 'ς τὴ γέμιση, Στὴ χάση καὶ 'ς τὴ φέξη. Ἡ
σημ. καὶ παρὰ Σομ.

Γεμουρόμηλον τό, Πόντ. (Σάντ. Τραπ.)

Ἐκ τῶν οὐς. Γεμουρά καὶ μῆλον.

Εἶδος μήλου μετρίου μεγέθους, εὐώδους καὶ γλυκοξίνου,
παραγομένου εἰς τὸν τόπον Γεμουρά.

γεμόφεγγα ἐπίρρ. ἀμάρτ. γιομόφεγα Κεφαλλ. Πελοπν.
(Γαργαλ.)

Ἐκ τοῦ οὐς. γεμόφεγγο κατὰ τὰ ἄλλα εἰς - α ἐπίρρ.

Ἐν σχετικῇ περιόδῳ, καθ' ἣν εἶναι πλήρης ἡ σελήνη ἔνθ' ἄν.:
Ἦταν ἐκεῖνες τίς βραδεῖς γιομόφεγα πού νυχτερεύαμε καὶ
ξαίναμε μαλλιά 'ς τ' ἄλωνι Γαργαλ. Ἐπαιάναμε 'ς τὸ μο-
ναστήρι μέ τὰ ποδάρια. Ἦταν γιομόφεγα τότες καὶ σῶ-
κανε εὐχαρίστηση νὰ πρεβατῆς Κεφαλλ. Τσι δουλειές σου
ὄξον 'ς τὸ γάβο δέ βορ' ἂ τζι κάμης νύχτα, ὅξ' ἂν εἶναι
γιομόφεγα καὶ γλέπης καλὰ (ὅξ' ἂν εἶναι = ἐκτός ἐάν εἴ-
ναι) αὐτόθ. Ἀντίθ. χασόφεγγα, κατώφεγγα.

γεμοφεγγαριά ἡ, Ἀνδρ. (Κόρθ.)—Γ.Ψυχάρ., Ἀγνή²,
161 γιομοφεγγαριά Εὐβ. (Κάρυστ.)

Ἐκ τοῦ οὐς. γεμοφέγγαρο.

Ἡ περίοδος τῆς πληρώσεως τῆς σελήνης ἔνθ' ἄν.: Ἀλή-
θεια πού ἦτανε μάλαμα ὁ καιρός. Γεμοφεγγαριά Γ.Ψυχάρ.,
ἔνθ' ἄν. Ἀντίθ. χασοφεγγαριά, χασοφεγγιά.

γεμοφέγγαρο τό, ἀμάρτ. γιομοφέγγαρο Στερελλ.
(Δεσφ.)

Ἐκ τῶν οὐς. γέμος καὶ φεγγάρι.

Γεμόφεγγο, δ ἰδ.

γεμόφεγγο τό, Λεξ. Περίδ. Μπριγκ. Βλαστ. 364
Δημητρ. γεμόφεγο Σῦρ. ἑμόφεγο Κάρπ. γιομόφεγγο
Ἀθῆν. (παλαιότ.) Πελοπν. (Ὀλυμπ.)—Λεξ. Περίδ. Μπριγκ.
γιομόφεγη ἡ, Ἰθάκ.

Ἐκ τῶν οὐς. γέμος καὶ φέγγος.

Τὸ πλησιφεᾶς τῆς σελήνης, ἡ πανσέληνος ἔνθ' ἄν.: Ἐφώ-
ταγε σὰν νὰ ἦτανε γιομόφεγγο Ὀλυμπ. Ἐπρεπε νὰ εἶναι
γιομόφεγγο καὶ ζυγὲς μέρες, γιὰ νὰ σηκωθῇ ἡ λεχώνα πού
εἶχε γεννήσει ἀγῶρι Ἀθῆν. (παλαιότ.) Εἶναι γιομόφεγη
ἡ νύχτα δὲ γάνει γιὰ φάκλα (φάκλα = πυροφάνι) Ἰθάκ.
|| Γνωμ. Ἐμόφεγο ξεσπόριζε κι' ἀπόφεγο κλάδευγε (ἡ
σπορὰ νὰ τελειώνη εἰς περίοδον καθ' ἣν εἶναι πανσέληνος,
τὸ δὲ κλάδευμα νὰ γίνεται φθινοῦσης τῆς σελήνης) Κάρπ.
Συνών. γεμοφεγγαριά, γεμοφέγγαρο.

γέμω Καππ. (Τελμ.) Κάρπ. Κρήτ. Ρόδ. Σέριφ. Σύμ.—
Λεξ. Περίδ. Πρω. Δημητρ. ἔμω Καππ. (Φάρασ.) Κάρπ.
(Ἐλυμπ.) Νάξ. (Ἀπύρανθ.) γιόμω Καππ.

Τὸ ἀρχ. γέμω.

1) Εἶμαι πλήρης, γεμᾶτος, βρίθω Καππ. (Τελμ. Φάρασ.
κ.ά.) Κάρπ. (Ἐλυμπ.) Κρήτ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Σέριφ.
—Λεξ. Περίδ. Πρω. Δημητρ.: Ἡ τσάκκα μ' ἔμει μῆα
(ἡ σάκκα μου εἶναι γεμάτη μῆλα) Φάρασ. || Φρ. Γέμει! (ἐ-
πληρώθη, ἐτελείωσε! Οὕτω λέγουσιν οἱ ποιμένες, ὅταν τε-
λειώσῃ τὸ ἀμελγμα καὶ τοῦ τελευταίου προβάτου) Σέριφ.
|| Παροιμ. Νὰ κάμναν οἱ σκατοδουλοῦλοι μέλι, | ὁ κόσμος
ἤθελέ δο γέμει (σκατοδουλοῦλοι = τὰ κολεόπτερα σκαρα-
βαῖοι· ἐπὶ ἀνικάνων) Κάρπ. || Ἀσμ.

Σταυραετὸς ἐγιάειν-νε 'ς τοῦ Μαρουλ-λιού τὴ π-πόρτα'
'έμου τὰ ὅδια του κριάς καὶ τὰ φτερά του τό 'μα,
'έμον τὰ φταρμιστήρια του δροσιές ἀπὸ τ' ἀέρι
(τό 'μα=τὸ αἷμα) Ἐλυμπ.

Θωροῦ δὴ Σούδα κ' ἤμε γάτεργα καὶ καράβια,
λένε μὴν εἶν' Βενέτικα ἀπὸ τοῦ Βενετσάνου
'Ἀπύρανθ.

Ἀνοίξει τό 'να, δὲν ἔχει, ἀνοίξει τ' ἄλλο, γέμει,
ἀνοίξει καὶ τὸ μεσιακό, παλιῦ φιδιῦ φαρμάκι
Τελμ. 2) Ἐχω Ρόδ. Σύμ.: Ἐγ-γέμω (δὲν ἔχω) Σύμ. Ὁ
τενεκ-κὲς γέμει ἴσα με δυὸ-τρεις ὀκ-κᾶδες λάδι αὐτόθ. Σὰ
δῆς καὶ γέμει τὰ μάτια του σφαλιχτά, κάεται (κάεται=κά-
θεται) αὐτόθ. Ἐγ-γέμουσε σκολειὸ αὐτόθ. Ἐγέμαμε δὸ
λοιπὸν ἓνα ρίφι, πού ψόφησεν ἡ μάν-να του κ' ἐβύτζαν-νέ
d-do ἡ σκύλ-λα αὐτόθ. Βγαίν-γει μιὰ κοπελιά πού 'έν ἔγεμεν
ἄλ-λην ὁ κόσμος αὐτόθ. || Παροιμ. Αὐτουνοῦ ἡ ἀργιά του
προφητεῖες ἔγ-γέμει (δηλ. δὲν ἀναγινώσκονται προφητεῖαι
καθ' ἣν ἐορτὴν θέλει νὰ ἀργῇ αὐτός, ὅπως συμβαίνει κανονι-
κῶς κατὰ τὰς μεγάλας ἐορτάς. Εἰρων. ἐπὶ ὀκνηροῦ, ἀποφεύ-
γοντος τὴν ἐργασίαν ἐπὶ οἰαδήποτε προφάσει) Σύμ. || Ἀσμ.
Ἐχω καὶ Γιάγ-γην ἀερόφο, γέμω καὶ Γιάγ-γην ἄd-dra
Σύμ.

Συμιακὸς πουλᾷ τ' ἀβέλιν δου, καὶ τὸ περιβόλιν δου,
γέμει τέσσερις συνθιές, τέσσερις φραγκοσυνθιές
Ρόδ.

γέμωμα τό, ἀμάρτ. γιόμωμα Ὁθων.

Ἐκ τοῦ ρ. γεμώνω.

Γέμισμα 1, δ ἰδ.: Δὲ θέλει ἄλλο γιόμωμα τὸ κα-
πασοῦνι (καπασοῦνι = τὸ σταμνάκι).

γεμώνω πολλαχ. καὶ Πόντ. (Ἀμισ. Οἶν.) γεμών-νω
Κύπρ. Κῶς Λέρ. Ρόδ. γεμών-νου Καππ. (Σίλ.) γεμ-μών-νω
Χίος (Πυργ.) ἑμώνω Καππ. (Φάρασ.) Νάξ. (Βόθρ.) ἑ-
μών-νω Κάλυμν. Κάρπ. (Ἐλυμπ.) Κάσ. γιμών-νω Κῶς

